

Bebodd sedan länge

På Balgö har människor levt och verkat i mer än två tusen år. Här finns rösen från bronsåldern och tomtningar (enkla husgrunder) från sillfiskeperioden. På öns östra del finns en väl samlad gårdsmiljö med två mangårdsbyggnader, ladugård, lada samt fåhus och källarvind.

Brukade marker

Under 1700- och 1800-talen övergick invånarna på Balgö från att livnära sig på sjöfart till att bruka jorden. Markerna kring gården dikades ut, röjdes på sten och odlades upp. Åkrarna hägnades in med stengärdesgårdar för att hålla borta kreaturen, som gick på bete på utmarkerna. De vidsträckta hedrar som idag breder ut sig på Balgö har alltså uppkommit genom århundraden av hårt bete i kombination med öbornas insamling av ved och ljung för bränsle och snickerier.

GRACE-projektet

2010 startade det EU-finansierade projektet GRACE (Grazing and Restoration of Archipelago and Coastal Environments) ett samarbetsprojekt mellan länsstyrelserna i Västra Götaland, Halland, Blekinge och Stockholm. Syftet med projektet har varit att restaurera igenväxta betesmarker på svårtillgängliga platser, som öar. I Hallands län har drygt 90 hektar restaurerats fram till 2015. Förutom på Balgö har röjning utförts på Vindö, Brokö och Kalvö i Kungsbackafjorden, Vendelöarna samt Öckerö och Mönster utanför Onsala. På Mönster, Öckerö, Brokö och Vindö har även naturvårdsbränningar utförts. Balgö betas av kor på sommaren och mufflonfår året om, vilket motverkar igenväxning.

Välkommen till Balgö

Naturvårdsområdet utgörs av flera skärgårdsöar samt omgivande vatten. Huvudön Balgö bjuder på natursköna strövtåg genom ett öppet landskap, präglad av människans nyttjande under århundraden. Här finns mycket att se och upptäcka. Floran är spännande med sällsyntheter som ljungögontröst och granspira. Hallands största population av strandpadda finns här, vilket gör att du har stor chans att få se eller höra denna hotade art. Fågellivet är rikt med en mängd vadare, sjöfåglar och småfåglar. För den som vill avsluta sina strövtåg på ön med ett svalkande bad finns fina sandstränder utmed Balgö:s sydsida!

Hitta hit: Balgö nås endast med båt.

Föreskrifter för besökare finns på länsstyrelsens hemsida samt på skyltar i naturvårdsområdet och i några hamnar.

Länsstyrelsen Halland
tel. 010-224 30 00
www.lansstyrelsen.se/halland

Naturvårdsområdet Balgö bildades 1950 och är 2200 hektar stort varav 250 hektar land. Syftet med området är att bevara ett oexploaterat kustlandskap med dess geologiska bildningar, vegetation och djurliv. I den mån det inte strider mot bevarandebestämmelserna värnas om möjligheterna att nyttja området för friluftsliv. Området ingår i Natura 2000, EU:s nätverk av skyddade områden.

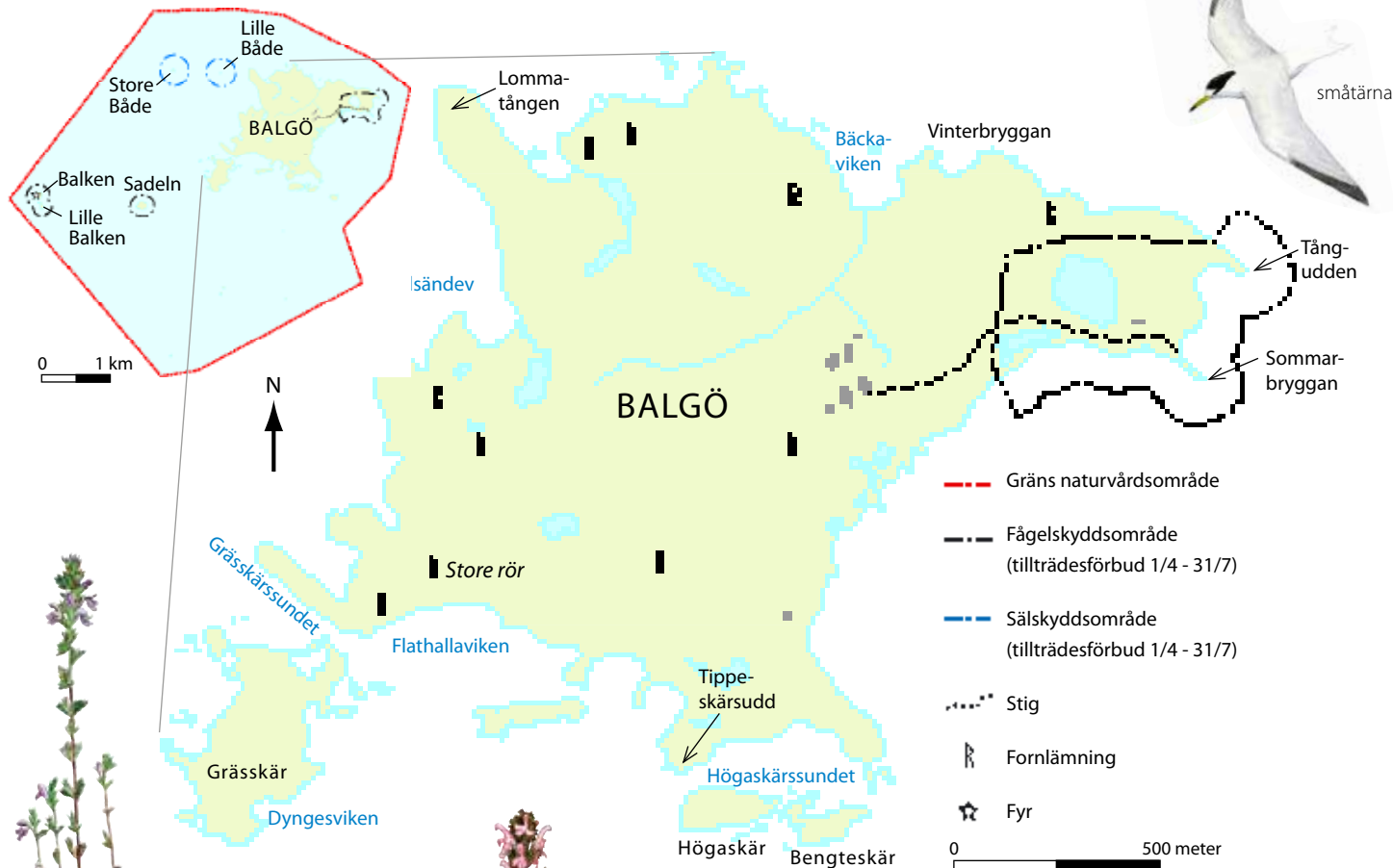
Foldern har medfinansierats av EU:s Life+-fond och Naturvårdsverket i "GRACE-projektet" – Bete och restaurering av skärgårdsöar.

© Produktion: Naturcentrum AB, Stenungsund 2015. Foto framsida: Länsstyrelsen Halland. Övriga foton: Naturcentrum AB. Illustrationer: Nils Forshed.

* BALGÖ

Fågelrikt

Mängder med fågel häckar och rastar årligen på öarna i reservatet. De marina grundområdena är mycket värdefulla för fåglarna. I vikarna finns gott om musslor, snäckor och smådjur som utgör basföda åt sjöfåglar. Till häckfåglarna hör småtärna, ejder och samtliga Sveriges arter av simänder. På vintern ses stora flockar med sjöfågel som knipa, ejder och vigg samt en och annan havsörn.

Barnkammare för vadarungar

Balgös betade strandängar är viktiga häckningsplatser för vadarfåglar, som till exempel den eleganta skärfläckan. Fågelungarna kan ta sig fram på det kortsnaggade underlaget och när fåglarna ruvar har de uppsikt över omgivningen. Blir gräset för högt häckar inte vadarna.

Värdefulla sandmarker

På Balgö finns det gott om öppna, sandiga gräsmarker. För värmeälskande insekter är sand en perfekt livsmiljö. Vildbin, rovsteklar och andra gräver gångar i sanden där de lägger sin ägg eller bara sitter och lurpassar på byten. De sandlevande djuren behöver också tillgång till blomrika marker. Bränning och bete håller markerna öppna, vilket gynnar en lång rad nektar- och pollenrika örter. Betesdjurens tramp bidrar dessutom till att värdefulla sandblottor skapas.

Grön sandjägare är ett effektivt rovdjur. På långa, kvicka ben och med hastiga flygningar jagar den fram över sanden i jakt på småkryp.

Naturmosaik

Balgös natur är en mosaik av hållmarker och blomsterrika gräsmarker. Här och var finns också sandiga och blöta marker. Kustlinjen kantas av klippor, sandstränder och strandängar. Floran är artrik och präglad av att markerna har betats i generationer. Till rariteterna hör ljungögontröst. Den växer alltid tillsammans med ljung, ofta längs stigar och i kanten av nerbetade ljungtuvor. Granspira trivs på fuktig gräsmark som slås eller betas. Om marken bränns regelbundet trivs den ännu bättre! Kattfot är en karakteristisk art för de betade torrhedarna.

På Balgö finns Hallands största population av strandpadda. Strandpaddan är en hotad art. Det beror på att många betesmarker, torrängar och sanddyner vuxit igen. Dessutom har många småvatten som strandpaddan leker och lägger sina ägg i försvunnit. På Balgö har dammar grävts ut för att gynna strandpaddans lek. Att markerna betas är också en viktig pusselbit för att strandpaddan ska finnas kvar på Balgö även i framtiden.

strandpadda

grön sandjägare